

**VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTO
DUJŲ SKYRIUS**

Teikti Tarybos posėdžiui
Tarybos narys

2020-10-

**PAŽYMA
DĖL AB „SUSKYSTINTOS DUJOS“ CENTRALIZUOTAI TIEKIAMŲ SUSKYSTINTŲ
NAFTOS DUJŲ KAINŲ PATVIRTINIMO**

2020 m. spalio d. Nr. O5E-
Vilnius

1. Bendrosios nuostatos

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 11 dalies 2 punktu, 19¹ straipsnio 1 dalimi, tvirtina centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų (toliau – SND) kainas.

Taryba 2020 m. spalio 12 d. gavo AB „Suskystintos dujos“ (toliau – Bendrovė) prašymą (reg. Nr. R1-13403) dėl centralizuotai tiekiamų SND kainų tvirtinimo kartu su SND kainos projektu, aiškinamuoju raštu bei kainos skaičiavimo priedais. Taryba 2020 m. spalio 19 d. raštu Nr. R2-(D)-5588 paprašė Bendrovės pateikti papildomus paaiškinimus kainoms skaičiuoti. Bendrovė 2020 m. spalio 23 d. raštu (reg. Nr. R1-14459) ir 2020 m. spalio 30 d. raštu (reg. Nr. R1-15103) pateikė papildomą informaciją.

Energetikos įstatymo 19¹ straipsnio 3 dalies 1 punktas numato, kad energetikos įmonė, turinti leidimą verstis mažmenine prekyba SND, vadovaudamasi Tarybos patvirtinta Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodika, parengia ir teikia Tarybai centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos projektą ir kainos pagrindimą. Nustatant centralizuotai tiekiamų SND kainas, vadovaujama Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Tarybos 2013 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. O3-432 „Dėl Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika), 16 punkte išdėstytais principais. Sąnaudų dydis būsiam reguliavimo periodui nuo 2020 m. gruodžio 2 d. iki 2021 m. gruodžio 1 d. (toliau – 2021 m.) nustatomas, atsižvelgiant į faktiškai patirtas reguliuojamos veiklos sąnaudas per praėjusius trejus metus, Tarybos nustatytas reguliuojamos veiklos sąnaudas per praėjusius trejus metus, į numatomus pokyčius per ateinančius metus SND įmonės veikloje, praėjusių metų įmonės reikšmingus pokyčius, pagrįstus Tarybai, kurie turėjo įtakos SND įmonės veiklai.

Metodikos 20 punktas numato, kad SND kaina gali būti dvinarė arba vienanarė. Bendrovės centralizuotai tiekiamų SND kaina susideda iš pastoviosios ir kintamosios dalių.

2. Metodikos nuostatos reglamentuojančio pastoviosios SND kainos dalies skaičiavimą

Pastovioji SND kainos dalis ($T_{p,t}$) skaičiuojama pagal Metodikos 21 punktą, vadovaujantis Metodikos 1 priede pateiktais duomenimis pagal 5 Metodikos formulę:

$$T_{p,t} = \frac{(S_{p,t} + ROI_t + Cx)}{12 \cdot N_t}; \quad ; \text{ (Eur/mėn.)}$$

čia:

čia:

$T_{p,t}$ – pastovioji SND kainos dalis metams, kuriems nustatoma kaina (toliau – t-iesiems metams);

$S_{p,t}$ – nustatytos pastoviosios metinės centralizuoto SND tiekimo veiklos būtinios sąnaudos t-iesiems metams, kurios skaičiuojamos pagal (6) formulę:

$$S_{p,t} = OPEX_{t (be DU)} + OPEX_{t (DU)} + S_{NS} + S_M; \text{ (Eur)} \quad (6)$$

čia:

$OPEX_{t (be DU)}$ – operacinės sąnaudos, skaičiuojamos pagal Metodikos 18.3 papunktį, Eur;

$OPEX_{t (DU)}$ – darbo užmokesčio sąnaudos skaičiuojamos pagal Metodikos 18.4 papunktį, Eur;

S_{NS} – nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos, skaičiuojamos pagal Metodikos 18.2 papunktį, Eur;

S_M – mokesčių sąnaudos skaičiuojamos pagal Metodikos 18.5 papunktį, Eur;

ROI_t – pagal Metodikos 18.6.1 papunktį suskaičiuota centralizuoto SND tiekimo veiklos investicijų grąža t-iesiems metams, Eur;

C_x – kiti sąnaudų/pajamų nuokrypiai, susidarę t-1 laikotarpiu ir pagrįsti Tarybai, kurie turi įtakos SND įmonės veiklai, bei kiti dėl nuo SND įmonės nepriklausančių veiksmų kylantys sąnaudų/pajamų nuokrypiai, įskaitant ir dėl veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, Eur.

N_t – vartotojų skaičius t-aisiais metais;

12 – metinis mėnesių skaičius.

2.1. Pastovioji kainos dalis

2.1.1. Nusidėvėjimo sąnaudos

Nusidėvėjimo sąnaudos skaičiuojamos vadovaujantis Metodikos 18.2 papunkčiu. Bendrovė nurodė, kad 2021 metais nurodytas sąnaudų lygis yra planuojamas nuo tiesiogiai reguliuojamai SND veiklai priskirto turto. Nuo kito Bendrovės turto nusidėvėjimas nėra priskiriamas, kadangi Bendrovė negali netiesiogiai paskirstyti tam turtui tenkančio nusidėvėjimo pagal veiklas, dėl to nors reguliuojamo turto vertė sumažėjo, nusidėvėjimo sąnaudų dydžiui tai įtakos neturėjo.

Bendrovė nepateikė detalizuoto nusidėvėjimo sąnaudų skaičiavimo, o tik šių sąnaudų prognozuojamą suminę išraišką 2020 m. – 11 000 Eur, 2021 m. – prognozuojama 11 000 Eur. 2020 metams Taryba buvo nustačiusi 11 000 Eur nusidėvėjimo sąnaudas. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, Dujų skyrius 2020 m. siūlo patvirtinti nusidėvėjimo sąnaudų lygį **11 000 Eur**, t. y. tiek pat, kiek nurodė Bendrovė.

2.1.2. Operacinių sąnaudų skaičiavimas

Metodikos 18.3 papunktis numato, kad operacinės sąnaudos, t. y. remonto ir eksploataavimo sąnaudos, personalo sąnaudos (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas), administracinės sąnaudos, rinkodaros ir pardavimo sąnaudos, kitos paskirstomos sąnaudos (toliau – $OPEX_{(be DU)}$). Ekonomiškai pagrįstas $OPEX_{(be DU)}$ dydis apskaičiuojamas pagal (1) formulę:

$$OPEX_{t (be DU)} = OPEX_{t-1 (be DU)} \times \left(1 + \frac{I_t}{100}\right); \text{ (Eur)} \quad (1)$$

čia:

$OPEX_{t (be DU)}$ – remonto ir eksploataavimo sąnaudos, personalo sąnaudos (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas), administracinės, rinkodaros ir pardavimo sąnaudos, kitos paskirstomos sąnaudos t+1 metais, Eur

$OPEX_{t-1 (be DU)}$ – remonto ir eksploataavimo, personalo sąnaudų (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas), administracinių, rinkodaros ir pardavimo sąnaudų, kitų paskirstomų sąnaudų Tarybos nustatyta arba faktinė pagrįsta šių sąnaudų metinė apimtis, Eur;

I_t – Statistikos departamento paskutinį mėnesį prieš duomenų kainoms nustatyti pateikimą paskelbto vartotojų kainų indekso (toliau – VKI) pokytis, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu mėnesiu, proc.;

Jeigu VKI pokytis ≤ 1 proc., tai $OPEX_{(be\ DU)}$ sąnaudos nekoreguojamos (paliekamos to paties dydžio)

Remonto ir eksploataavimo sąnaudos

2021 m. prognozuojamos Bendrovės remonto ir eksploataavimo sąnaudos sudarys 83 785 Eur, t. y. 38,15 proc. daugiau nei nustatytos 2020 m. (60650 Eur). Bendrovė nurodė, kad atliks slėginių indų techninį patikrinimą, metrologinę patikrą, dujotiekių įvadų armatūros keitimą įvado atitraukimo, rezervuarų aikštelių aptvėrimo keitimą, redukcinių galvučių atnaujinimus, katodinės apsaugos įrengimą, dujotiekio įvadų atitraukimą sumontuojant izoliacines movas ir naują uždaramąją armatūrą bei įvadų remonto darbus. Bendrovė vadovaudamasi Metodikos 26.7 papunkčiu, pateikė informaciją apie numatomus remonto darbus bei prognozuojamas darbų kainas. 2020 m. laukiamos remonto ir eksploataavimo sąnaudos – 60650 Eur. Vadovaujantis Metodikos 18.3 papunkčiu, remonto ir eksploataavimo sąnaudos turėtų būti:

$$OPEX_{2021(\text{remonto ir eksploataavimo})} = 60650 \times \left(1 + \frac{1,3}{100}\right) = 61438 \text{ Eur.}$$

Atsižvelgus į tai, kad Bendrovė pateikė paaiškinimą dėl papildomų remonto ir eksploataavimo sąnaudų, kurių dydis yra 22347 Eur bei vadovaujantis Metodikos 18.3.2 papunkčiu, **Dujų skyrius siūlo nustatyti remonto ir eksploataavimo sąnaudas, lygias 83 785 Eur**, t. y. tiek pat, kiek Bendrovė prognozuoja 2021 metams.

Personalo (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas) sąnaudos

Bendrovės personalo (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas) sąnaudas sudaro darbuotojų saugos ir sveikatos sąnaudos. Prognozuojama, kad jos 2021 m. sieks 1013 Eur ir bus 1,3 proc. didesnės, nei 2020 m. laukiamos ir 2020 m. Tarybos nustatytos sąnaudos.

Dujų skyrius siūlo vadovautis Metodikos 18.3.2 papunkčiu ir skaičiuojant $OPEX_{(be\ DU)}$ vertinti Bendrovės prognozuojamas sąnaudas.

Administracinės sąnaudos

Į administracines sąnaudas yra įskaičiuotos administracinių patalpų nuomos ir išlaikymo sąnaudos, transporto, ryšių bei kitos administracinės sąnaudos.

2021 m. Bendrovė planuoja patirti 70809 Eur administracinių sąnaudų, t. y. 1,3 proc. daugiau nei buvo nustatytos Tarybos 2020 m. (69900 Eur) ir Bendrovės planuojamos 2020 m.

Dujų skyrius siūlo vadovautis Metodikos 18.3.4 papunkčiu ir skaičiuojant $OPEX_{(be\ DU)}$ sąnaudas vertinti Tarybos 2020 m. nustatytas sąnaudas, indeksuojamas VKI, t. y., tokias pat kaip ir Bendrovės prognozuojamas 2021 m. sąnaudas.

Kitos paskirstytinos sąnaudos

Bendrovė 2021 m. planuoja patirti 3121 Eur audito sąnaudų (laukiamos 2020 m. audito sąnaudos ir Tarybos nustatytos sąnaudos yra 3081 Eur) bei 1919 Eur kitų paskirstytinų sąnaudų (Bendrovės laukiamos 2020 m. ir Tarybos 2020 m. nustatytos kitos paskirstytinos sąnaudos – 1894 Eur).

Dujų skyrius siūlo vadovautis Metodikos 18.3.1 papunkčiu ir skaičiuojant $OPEX_{(be\ DU)}$ sąnaudas vertinti Bendrovės prognozuojamas 2021 m. sąnaudas.

Bendrovė 2021 m. numachiusi patirti 160 647 Eur OPEX_(be DU) sąnaudų. Dujų skyrius pažymi, kad Bendrovė šias sąnaudas apskaičiavo pagal Metodikos nuostatas, t. y. skaičiavimuose įvertino VKI pokytį. Dujų skyrius, atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta aukščiau ir įvertinęs Statistikos departamento skelbiamą 2020 m. rugpjūčio mėnesio VKI pokytį, lyginat su praėjusių metų rugpjūčio mėnesiu, (1,3 proc.), siūlo Tarybai patvirtinti 160 647 Eur Bendrovės OPEX_(be DU).

1 lentelė. OPEX_(be DU) sąnaudų palyginimas

Sąnaudos	2020 m. nustatytos	Bendrovės prognozuojamos 2021 m.	Dujų skyriaus siūlomos nustatyti sąnaudos 2021 m.
Remonto ir eksploataavimo sąnaudos, Eur	60 650	83 785	83 785
Personalo sąnaudos, Eur	1 000	1 013	1 013
Administracinės sąnaudos, Eur	69 900	70 809	70 809
Kitos paskirstytos sąnaudos, Eur	4 975	5 040	5 040
VKI pokytis, proc.	-	-	1,3
OPEX _(be DU) , Eur	136 525	160 647	160 647*

*Galimi netikslumai dėl apvalinimo

2.1.3. Darbo užmokesčio sąnaudos

Darbo užmokesčio sąnaudų (toliau – OPEX_(DU)) atveju atsižvelgiama į Metodikos 18.4.1-18.4.6 papunkčiuose numatytus aspektus ir ekonomiškai pagrįstas OPEX_(DU) dydis apskaičiuojamas pagal (2) formulę:

$$OPEX_{t(DU)} = OPEX_{t-1(DU)} \times \left(1 + \frac{F_t}{100}\right); \text{ (Eur)} \quad (2)$$

čia:

OPEX_{t(DU)} – darbo užmokesčio sąnaudos t+1 metais, Eur;

OPEX_{t-1(DU)} – Tarybos nustatyta arba faktinė pagrįsta šių sąnaudų metinė apimtis, Eur;

F_t – prognozuojamas vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytis t-iesiems metams, proc. Jis nustatomas pagal Finansų ministerijos pateiktą paskutinį ekonominės raidos scenarijų;

Skaičiuojant Bendrovės darbo užmokesčio sąnaudas 2020 metams buvo įvertintos 513946 Eur darbo užmokesčio sąnaudos. Bendrovė prognozuoja, kad OPEX_(DU) dydis 2021 m. bus 547083 Eur ir 6,45 proc. didesnis nei nustatyta 2020 m.

Prognozuojamas darbo užmokesčio augimas pagal Finansų ministerijos paskelbtą ekonominės raidos scenarijų 2021 m. – 3,3 proc.

Bendrovė nurodo, kad planuoja didesnę OPEX_(DU) augimą, nei numatomas pagal Finansų ministerijos pateiktą ekonominės raidos scenarijų, nes turi 18 darbuotojų, kuriems mokama minimali mėnesinė alga, o jos dydis nuo 2021 m. didėja nuo 607 Eur iki 642 Eur (t. y. augimas yra 5,8 proc.) ir nurodo, kad dėl šių priežasčių sąnaudos padidės 7560 Eur. Taip pat planuojama priimti papildomus 2-3 darbuotojus, skirtus administruoti buitinių vartotojų skolas bei tikrinti dujų skaitiklių rodmenis. Dėl papildomų darbuotojų sąnaudos turėtų padidėti 25000 Eur. Bendrovė 2020 m. spalio 30 d. raštu (reg. Nr. R1-15103) pateikė papildomą paaiškinimą – per metus Bendrovės vienas darbuotojas aptinka apie 2000 m³ neteisingai deklaruotų (arba nedeklaruotų) gamtinių dujų kiekį. Bendrovė planuoja, kad vienas darbuotojas patikrins iki 3000 vartotojų, patikros metu bus atliekamas ne tik skaitiklio rodmenų patikrinimas, bet ir vartotojų dujinių įrenginių bei skaitiklių techninė būklė.

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į Metodikos 18.4 papunktį, siūlo Tarybai nustatyti Bendrovės prognozuojamas 547083 Eur darbo užmokesčio sąnaudas 2021 m.

2.1.4. Mokesčių sąnaudos

2021 m. Bendrovė planuoja patirti 9300 Eur šių sąnaudų, t. y. tiek pat, kiek ir buvo nustatyta 2020 m.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, Dujų skyrius siūlo Tarybai patvirtinti Bendrovės siūlomas mokesčių sąnaudas 2021 m. – 9300 Eur.

2.1.5. Investicijų grąža

Investicijų grąža skaičiuojama vadovaujantis Metodikos 18.6 papunkčiu, atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos normą r (procentais), taikant optimalią finansavimo struktūrą, užtikrinančią mažiausią kapitalo kainą (60 proc. skolinto ir 40 proc. nuosavo kapitalo), pagal 3 Metodikos formulę:

$$ROI_t = \frac{r \times RAB}{100}; (\text{Eur})$$

čia:

ROI_t – investicijų grąža, priskirtina SND centralizuoto tiekimo paslaugai, Eur;

r – protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąžos norma, proc.;

RAB – SND centralizuoto tiekimo paslaugai priskirtino reguliuojamo turto vertė, Eur.

Investicijų grąžos norma, taikant optimalią finansavimo struktūrą, nustatoma kaip vidutinė svertinė kapitalo kaina (WACC) vadovaujantis Investicijų grąžos normos nustatymo metodikos, patvirtintos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2015 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. O3-510 „Dėl Investicijų grąžos normos nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – WACC metodika), 5 punktu:

$$r = WACC = R_d \times W_D + R_e \times \frac{1}{1-m} \times W_E;$$

čia:

r – protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąžos norma, proc.;

WACC – vidutinė svertinė kapitalo kaina, proc.;

W_D – skolintas kapitalas (finansavimo skolintomis lėšomis dalis), vieneto dalimis;

W_E – nuosavas kapitalas (finansavimo nuosavomis lėšomis dalis), vieneto dalimis;

R_d – skolinto kapitalo kaina, proc.;

R_e – nuosavo kapitalo grąža, proc.;

m – Lietuvoje taikomas pelno mokesčio tarifas, vieneto dalimis

R_e skaičiuojama, vadovaujantis WACC metodikos 9 punktu:

Nuosavo kapitalo grąža

$$R_e = R_f + \beta \times R_{erp};$$

čia:

R_f – nerizikingų investicijų grąžos norma, proc.;

R_{erp} – nuosavybės rizikos premija, proc.;

β – santykinis rizikos matmuo, atspindintis ūkio šakos rizikingumo lygį, palyginti su bendru šalies ūkio rizikingumu (svertinė β).

Tarybos tinklalapyje yra skelbiami naudojami rodikliai, pagal kuriuos suskaičiuota 2021-iems metams taikoma WACC yra 3,17 proc. (2 lentelė).

Skolinto kapitalo kaina vertinama atsižvelgiant į WACC metodikos 8 punktą – jeigu ūkio subjektas, vykdamas veiklą centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų sektoriuje, neturi ilgalaikių paskolų, skolinto kapitalo kaina skaičiuojama kaip gamtinių dujų sektoriaus skolinto kapitalo kainos svertinis vidurkis.

2 lentelė. Rodikliai WACC skaičiavimui

Rodiklis		Reikšmė
WACC		3,17
Skolinto kapitalo kaina	R_d	1,63
Nuosavo kapitalo kaina	R_e	4,65
Nuosavo kapitalo dalis	N_F	0,4
Skolinto kapitalo dalis	S_F	0,6
Pelno mokestis	m	0,15
Nerizikingų investicijų grąžos norma	R_f	2,82
Akcininkų nuosavybės rizikos premija	R_{erp}	3,93
Santykinis rizikos matmuo	β	0,72

Centralizuoto SND tiekimo paslaugai priskirtino reguliuojamo turto vertė (RAB) nustatoma pagal 4 Metodikos formulę:

$$RAB = T_{neperk} - T_{neb, stat} - TD - T_{nenaud}; \quad (\text{Eur})$$

čia:

T_{neperk} – SND įmonės centralizuoto SND tiekimo paslaugos ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto ataskaitinio laikotarpio likutinė neperkainota vertė, tūkst. Eur;

$T_{neb, stat}$ – turto, kuris nėra pradėtas eksploatuoti (nebaigta statyba), vertė, tūkst. Eur;

TD – SND įmonės centralizuoto SND tiekimo paslaugos turtas, įsigytas už gautas subsidijas, dotacijas, vartotojų lėšas, tūkst. Eur;

T_{nenaud} – SND įmonės centralizuoto SND tiekimo paslaugos nenaudojamo, laikinai nenaudojamo (užkonservuoto) turto likutinė vertė, tūkst. Eur.

Bendrovė Metodikos 1 priede nurodo, kad 2021 m. centralizuoto SND tiekimo paslaugai priskiriamas reguliuojamo turto (RAB) prognozuojama vertė yra 236 867 Eur, ši vertė yra mažesnė, nei 2020 m. – 247 867 Eur.

Investicijų grąža ROI skaičiuojama:

$$\text{ROI} = 236\,867 * 0,0317 = 7\,509 \text{ Eur}$$

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Dujų skyriaus siūlomos nustatyti pastoviosios sąnaudos 2021 m. sudarys **728030 Eur** (3 lentelė) ir bus 8,54 proc. didesnės, negu laukiamos nustatytos 2020 m. (670771 Eur).

Pažymėtina, kad 2019 m. Bendrovė SND tiekė 14000 vartotojų, 2020 m. – 14000 vartotojų, 2021 m. vartotojų skaičius bus kaip ir 2020 m., todėl pastovioji kaina, Dujų skyriaus skaičiavimais, mėnesiui sudarys:

$$(728\,030 + 7\,509) \text{ Eur} / 14000 \text{ vartotojų} / 12 \text{ mėn.} = \mathbf{4,38 \text{ Eur/mėn.}}$$

Dujų skyrius siūlo nustatyti Bendrovės pastoviąją SND kainos dalį 2021 m. **4,38 Eur/mėn.**, arba 8,39 proc. didesnę pastoviąją kainos dalį, nei Tarybos nustatyta 2020 m. (4,04 Eur/mėn.).

Pastoviosios kainos dalies padidėjimą sąlygojo augančios remonto ir eksploataavimo sąnaudos bei personalo sąnaudų augimas.

3 lentelė. 2020 m. nustatyti, 2021 m. Bendrovės prognozuojami ir 2021 m. Dujų skyriaus siūlomi nustatyti rodikliai pastoviajai kainos daliai apskaičiuoti

Pastoviosios sąnaudos	Tarybos nustatytos sąnaudos 2020 m., Eur	Bendrovės 2021 m. prognozuojamos sąnaudos, Eur	Dujų skyriaus siūlomos nustatyti sąnaudos 2021 m.	2021 m. Dujų skyriaus siūlomų nustatyti sąnaudų ir 2020 m. Tarybos nustatytų sąnaudų pokytis %
Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos	11 000	11 000	11000	0,00%
OPEX _(DU)	513 946	547 083	547 083	6,45 %
OPEX _(be DU)	136 525	160 647	160 647	17,67%
Mokesčių sąnaudos	9 300	9 300	9 300	0,00%
Pastoviosios sąnaudos iš viso	670 771*	728 030*	728 030*	8,54%
Investicijų grąža	7 833	7 509	7 509	-4,13%
Vartotojų skaičius, vnt.	14 000	14 000	14000	0,00%
Pastovioji kainos dalis, Eur/mėn.	4,04	4,38	4,38	8,39%

*galimi skirtumai dėl apvalinimo

3. Kintamosios SND kainos dalies skaičiavimas

Remiantis Metodikos 22 punktu, centralizuotai tiekiamų SND kainos kintamoji dalis (T_k) skaičiuojama vadovaujantis Metodikos 1 priede pateiktais duomenimis pagal 7 formulę:

$$T_{k,t} = \frac{S_{k,t}}{Q_{p,t}} + M; \quad \text{Eur/m}^3$$

čia:

$S_{k,t}$ – nustatytos kintamosios metinės centralizuoto SND tiekimo sąnaudos t-iesiems metams, įskaitant SND pirkimo sąnaudas, kurios skaičiuojamos vadovaujantis Metodikos 22.1 papunkčiu;

$Q_{p,t}$ – t-aisiais metais prognozuojamas vartotojams parduoti SND kiekis, m^3 ;

M – SND tiekimo marža, įvertinanti SND didmeninių ir mažmeninių kainų santykį, kuri skaičiuojama pagal (10) formulę, Eur/ m^3 .

Kintamosios metinės centralizuoto SND tiekimo sąnaudos ($S_{k,t}$) t-iesiems metams, įskaitant SND pirkimo sąnaudas, skaičiuojamos pagal (8) formulę:

$$S_{k,t} = S_{PR} + S_{TR} + S_{TECH} + S_{MS} - \Delta S_{PR,t}; \text{ (Eur)} \quad (8)$$

čia:

$S_{k,t}$ – kintamosios centralizuoto SND tiekimo sąnaudos t-iesiems metams, Eur;

S_{PR} – prognozuojamos didmeninės SND pirkimo sąnaudos, suskaičiuotos vadovaujantis Metodikos 18.7 papunkčiu ir 19 punktu, Eur;

S_{TR} – SND transportavimo sąnaudos, Eur;

S_{TECH} – SND sąnaudos technologinėms reikmėms, Eur;

S_{MS} – rinkodaros ir pardavimo sąnaudos, tarp jų ir vartotojų mokėjimų už SND surinkimo sąnaudas, Eur;

$\Delta S_{PR,t}$ – sąnaudų skirtumas, susidaręs dėl prognozuotos ir faktinės SND pirkimo kainos skirtumo praėjusiais metais, skaičiuojamas pagal (9) formulę.

Sąnaudų skirtumas, susidaręs dėl prognozuotos ir faktinės SND pirkimo kainos skirtumo praėjusiais metais, skaičiuojamas pagal (9) formulę:

$$\Delta S_{PR,t} = (T_{SNDpr, t-1} - T_{SNDf, t-1}) * n / 1000 * Q_{p, t-1}; \text{ (Eur)} \quad (9)$$

čia:

$T_{SNDpr, t-1}$ – metais prieš kainos nustatymą prognozuota didmeninė SND pirkimo kaina, Eur/t;

$T_{SNDf, t-1}$ – t-1 metų faktinė didmeninė SND pirkimo kaina, Eur/t;

n – t-1 metų vidutinis svertinis SND tankis, kg/m^3 ;

$Q_{p, t-1}$ – t-1 metais vartotojams parduotas SND kiekis, m^3 ;

Bendrovės SND įsigijimo 2021 m. sąnaudos skaičiuojamos įvertinus 2021 m. planuojamus vartotojams parduoti SND kiekius ir SND pirkimo bei rezervuaruose esančių likučių kainą. SND pardavimo apskaitoje naudojamas FIFO (angl. *first-in, first-out*) metodas, kai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje likusių prekių savikainai priskiriamos paskutinių pirkimų kainos.

2021 m. planuojamų parduoti SND kiekis sudaro 310 tūkst. m^3 , o vidutinė 2021 m. SND įsigijimo kaina, kuri įskaičiuojama į kintamąją kainos dalį, numatoma **590 Eur/t**, t. y. 31,4 proc. didesnė nei 2020 m. laukiama (449 Eur/t) ir 34,1 proc. didesnė nei 2020 m. nustatyta (440 Eur/t) SND kaina.

Bendrovės pateiktame Metodikos 1 priede numatomas 2021 m. SND įsigijimo sąnaudų lygis – 496544 Eur. Dujų skyrius įvertino 2021 m. Bendrovės SND įsigijimo sąnaudų lygį, kuris apskaičiuojamas taip:

$$590 \text{ Eur/t} * 310000 \text{ m}^3 * 2,63 \text{ kg/m}^3 / 1000 \text{ kg/t} = 496 \text{ 544 Eur.}$$

Dujų skyrius siūlo nustatyti 2021 m. Bendrovės SND įsigijimo sąnaudų lygį **496 544 Eur.**

Numatomos 2021 m. Bendrovės transportavimo sąnaudos – **13 000 Eur**, kurių dydis yra 5,7 proc. didesnės nei 2020 m. nustatytos (12 300 Eur). Mokesčių surinkimo sąnaudos – **7000 Eur** t. y., tiek pat kaip ir 2020 m. nustatytos (180 Eur). Technologinių sąnaudų Bendrovė neskaičiuoja. Iš viso kintamosios sąnaudos 2021 m. sudarytų **516 544 Eur.**

SND tiekimo marža M skaičiuojama pagal Metodikos 10 formulę:

$$M = ((T_{SNDpr, t} * 0,021) - (T_{SNDpr, t} - 579) * 0,02) * n / 1000; \text{ (Eur/m}^3\text{)}$$

čia:

$T_{\text{SNDpr,t}}$ – 2021 m. prognozuojama SND pirkimo kaina, Eur/t;
 n – 2021 m. prognozuojamas vidutinis svertinis SND tankis, kg/m³.

Atsižvelgiant į tai, kad Bendrovės planuojama vidutinė 2021 m. SND pirkimo kaina 590 Eur/t., o 2021 m. prognozuojamas dujų tankis 2,63 kg/m³, apskaičiuota kainos marža (M) sudaro:

$$M = ((590 \text{ Eur/t} * 0,021) - (590 \text{ Eur/t} - 579) * 0,02) * 2,63 \text{ kg/m}^3 / 1000 \text{ kg/t} = \mathbf{0,03 \text{ Eur/m}^3}$$

Remiantis Metodikos 22.2 papunkčiu, įvertinamas sąnaudų skirtumas, susidaręs dėl prognozuotos ir faktinės SND pirkimo kainos skirtumo praėjusiu reguliavimo laikotarpiu. Prognozuota SND kaina 2020 m., kuria remiantis buvo nustatoma SND kaina 2019 m., buvo 440 Eur/t, tačiau laukiama 2020 m. svertinė (SND pirkimo kaina, kurioje įvertinamas ir 2019 m. pradžioje Bendrovės turimas SND likutis) kaina, vadovaujantis Metodikos 6 priede Bendrovės pateiktais duomenimis, sudarys 438,7 Eur/t. 2020 m. planuojamas parduoti SND kiekis 320 000 m³.

Sąnaudų skirtumas, susidaręs dėl prognozuotos ir faktinės SND pirkimo kainos skirtumo praėjusiu reguliavimo laikotarpiu:

$$\Delta S_{\text{PR,t}} = (440 \text{ Eur/t} - 438,7 \text{ Eur/t}) * (2,38 \text{ kg/m}^3 / 1\,000 \text{ kg/t} * 320\,000 \text{ m}^3) = \mathbf{994,10 \text{ Eur}}$$

Bendrovės nurodytas sąnaudų skirtumas, susidaręs dėl prognozuotos ir faktinės SND pirkimo kainos skirtumo praėjusiu reguliavimo laikotarpiu buvo 861 Eur.

Kintamosios centralizuoto SND tiekimo sąnaudos iš viso 2020 m.:

$$S_{\text{k,t}} = 496\,544 \text{ Eur} + 13\,000 \text{ Eur} + 7\,000 \text{ Eur} - 994 \text{ Eur} = \mathbf{515\,550 \text{ Eur}}$$

Atsižvelgdamas į Bendrovės pardavimų planus, 2020 m. laukiamus rezultatus bei prognozuojamą SND įsigijimo kainą, Dujų skyrius siūlo Tarybai patvirtinti SND kainos kintamąją dalį lygią:

$$T_{\text{k,T}} = 515\,550 \text{ Eur} / 320\,000 \text{ m}^3 + 0,03 \text{ Eur} = \mathbf{1,64 \text{ Eur/m}^3}$$

Dujų skyrius siūlo nustatyti kintamąją SND kainos dalį 2021 m.
 $T_{\text{k 2021}} = \mathbf{1,64 \text{ Eur/m}^3}$.

Kintamoji SND kainos dalis, lyginant su 2020 m. nustatyta 0,71 Eur/m³, didėja 130,76 proc. Tokį pokytį lemia padidėjusi naftos dujų (produkto) kaina bei sumažėjęs sąnaudų skirtumas dėl prognozuotos ir faktinės SND pirkimo kainos skirtumo praėjusiu reguliavimo laikotarpiu.

Bendrovė nediferencijuoja SND tiekimo kainų pagal vartotojų grupes.

Dujų skyriaus suskaičiuotų 2020 m. ir šiuo metu galiojančių kainų palyginimas pateikiamas 4 lentelėje.

4 lentelė. *Dujų skyriaus suskaičiuotų ir šiuo metu galiojančių kainų palyginimas*

Kainos dalis	Kainos dalis 2020 m.	Kainos dalis 2021 m.	Pokytis, proc.
Pastovioji	4,04	4,38	+8,39
Kintamoji	0,71	1,64	+130,76

4. Baigiamosios nuostatos

Vadovaudamasis Energetikos įstatymo 19¹ straipsnio 3 dalies 2 punktu, Metodikos 29 punktu bei atsižvelgdamas į Bendrovės 2020 m. spalio 12 d. prašymą dėl SND kainų nustatymo (reg. Nr. R1-13403), 2020 m. spalio 23 d. raštą (reg. Nr. R1-14459), 2020 m. spalio 30 d. raštą (reg. Nr. R1-15103), Dujų skyrius siūlo Tarybai:

Patvirtinti Bendrovės centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainas (be pridėtinės vertės mokesčio), galiosiančias nuo 2020 m. gruodžio 2 d.:

1. Pastoviąją kainos dalį – 4,38 Eur/mėn.

2. Kintamąją kainos dalį – 1,64 Eur/m³.

PRIDEDAMA:

1. AB „Suskystintos dujos“ duomenų suvestinė SND kainai nustatyti, 1 lapas;

2. Nutarimo „Dėl AB „Suskystintos dujos“ centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų patvirtinimo“ projektas, 1 lapas.

Dujų skyriaus vyriausiasis specialistas

Justas Valaitis

Į posėdį kviečiami:

1. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija;
2. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba;
3. AB „Suskystintos dujos“.

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

NUTARIMAS

**DĖL AB „SUSKYSTINTOS DUJOS“ CENTRALIZUOTAI TIEKIAMŲ SUSKYSTINTŲ
NAFTOS DUJŲ KAINŲ PATVIRTINIMO**

2020 m. spalio d. Nr. O3E-
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 19¹ straipsnio 3 dalies 2 punktu, Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodika, patvirtinta Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) 2013 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. O3-432 „Dėl Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“, atsižvelgdama į 2020 m. spalio 12 d. gautą AB „Suskystintos dujos“ (toliau – Bendrovė) prašymą (reg. Nr. R1-13403) dėl centralizuotai tiekiamų SND kainų tvirtinimo kartu su SND kainos projektu, aiškinamuoju raštu bei kainos skaičiavimo priedais, taip pat į Bendrovės 2020 m. spalio 23 d. raštu (reg. Nr. R1-14459) ir 2020 m. spalio 30 d. raštu (reg. Nr. R1-15103) pateiktą papildomą informaciją bei Tarybos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2020 m. spalio 30 d. pažymą Nr. O5E- „Dėl AB „Suskystintos dujos“ centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų patvirtinimo“, Taryba n u t a r i a:

Patvirtinti Bendrovės centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainas (be pridėtinės vertės mokesčio), galiosiančias nuo 2020 m. gruodžio 2 d.:

1. Pastoviąją kainos dalį – 4,38 Eur/mėn.
2. Kintamąją kainos dalį – 1,64 Eur/m³.

Šis nutarimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Tarybos pirmininkas

AB "Suskystintos dujos" DUOMENŲ SUVESTINĖ SND KAINAI NUSTATYTI

Eil. Nr.	Žymėjimas	Rodiklis	Mato vnt.	Faktiniai	Nustatyti	Faktiniai
				2018 metai	2019 metai	2019 metai
				VEIKLOS RODIKLIAI		
1.	S	Centralizuoto naftos dujų tiekimo sąnaudos, iš viso	EUR	882534	981604	981604
1.1.	S _k	Kintamosios sąnaudos, iš viso	"-	285562	435476	435476
1.1.1.	S _{PR}	Naftos dujų išsigijimo sąnaudos	"-	304347	421260	421260
1.1.2.	S _{TR}	Transportavimo sąnaudos	"-	8853	10100	10100
1.1.3.	S _{TECH}	Naftos dujų sąnaudos technologinėms reikmėms	"-			0
1.1.4.	S _{MS}	Rinkodaros ir pardavimo sąnaudos (mokesčių surinkimo sąnaudos)	"-	7913	9676	9676
1.1.5.	ΔS _{PR1}	Sąnaudų skirtumas, susidaręs dėl prognozuotos ir faktinės SND pirkimo kainos skirtumo reguliavimo laikotarpiu		35550	-5560	-5560
1.2.	M	Kainos marža	EUR	0	0	0
1.3.	S _p	Pastoviosios sąnaudos, iš viso	"-	596972	546128	546128
1.3.1.	S _{NS}	Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos	"-	13745	12307	12307
1.3.2.	S _R	Remonto ir eksploataavimo sąnaudos	"-	55368	28300	28300
1.3.2.1.		<i>įrenginių techninis patikrinimas (pagal sutartis)</i>	"-	0		0
1.3.2.2.		<i>įrenginių remonto darbai (pagal sutartis)</i>	"-	0		0
1.3.2.3.		<i>techninės priežiūros ir eksploataavimo darbai ir paslaugos</i>	"-	0	1800	1800
1.3.2.4.		<i>medžiagos, atsarginės dalys, mažavertis inventorių</i>	"-	273	1500	1500
1.3.2.5.		<i>transporto sąnaudos</i>	"-	14694	15000	15000
1.3.2.6.		<i>skaitiklių patikra ir/ar keitimas</i>	"-	40401	10000	10000
1.3.3.	S _p	Personalo sąnaudos	"-	452190	426877	426877
1.3.3.1.		<i>darbo užmokesčio sąnaudos</i>	"-	352848	426877	426877
1.3.3.2.		<i>privalomojo socialinio draudimo sąnaudos</i>	"-	99106		
1.3.3.3.		<i>garantinio fondo įmokų sąnaudos</i>	"-	200		0
1.3.3.4.		<i>darbuotojų saugos ir sveikatos sąnaudos</i>	"-	0		0
1.3.3.5.		<i>mokymų, kvalifikacijos kėlimo, studijų sąnaudos</i>	"-	36		
1.3.3.6.		<i>komandiruočių sąnaudos</i>	"-	0		
1.3.4.	S _M	Mokesčių sąnaudos	"-	7130	9300	9300
1.3.4.1.		<i>turto mokestis</i>	"-	4399	3000	3000
1.3.4.2.		<i>žemės nuomos mokestis</i>	"-	1030	4300	4300
1.3.4.3.		<i>mokestis už aplinkos teršimą</i>	"-	134		
1.3.4.4.		<i>neatskaitomas PVM</i>	"-	0		
1.3.4.5.		<i>žyminis mokestis</i>	"-	0		
1.3.4.6.		<i>kiti mokesčiai</i>	"-	1567	2000	2000
1.3.5.	S _A	Administracinės sąnaudos	"-	65244	64500	64500
1.3.5.1.		<i>patalpų išlaikymo sąnaudos</i>	"-	40632	42500	42500
1.3.5.2.		<i>ryšių paslaugos</i>	"-	8268	8000	8000
1.3.5.3.		<i>Kitos administracinės sąnaudos</i>	"-	16344	14000	14000
1.3.6.	S _O	Kitos paskirstytinos sąnaudos	"-	3295	4844	4844
1.3.6.1.		<i>Turto draudimo sąnaudos</i>	"-	637		
1.3.6.2.		<i>Veiklos rizikos draudimo sąnaudos</i>	"-	0		
1.3.7.3.		<i>Audito sąnaudos</i>	"-	798	3000	3000
1.3.6.4.		<i>Narystės, stojamųjų įmokų sąnaudos</i>	"-	0		

1.3.6.5		<i>Kitos paskirstytinos sąnaudos (nurodyti sumas didesnes kaip 5% nuo 1.3.7 punkto sumos)</i>	"-"	1860	1844	1844
1.4.	RAB	Reguliuojamojo turto vertė	"-"	422152	409845	409845
1.5.	WACC	Investicijų grąžas norma	proc.	4.15	3.85	3.85
2.	ROI	Investicijų grąža	EUR	17520	15779	15779
3.	N	Vartotojų skaičius	vnt	14500	14000	14000
II.		PREKYBA				
4.	Q_{sk}	Nupirka suskystintų naftos dujų dujų	t	1082	760	760
		Nupirka suskystintų naftos dujų	m ³	455	319328	319328
		Suskystintų dujų pirkimo kaina	EUR/t	393	590	398
5.	Q_p	Parduota suskystintų naftos dujų	m³	343703	300000	300000
		<i>iš jų (išvardinti pagal grupes)</i>	"-"			
6.	Q _{TECH}	Dujų suvartojimas technologinėms reikmėms	"-"			
III.		KAINA				
7.	T _p	Pastovioji kainos dalis	EUR/mėn.	2.76	3.34	3.34
8.	T _k	Kintamoji kainos dalis	EUR/m ³	1.34	1.48	1.48

Nustatyti	Laukiami	Bendrovės siūlomi
2020 metai	2020 metai	2021 metai
887951	888744	1243713
217180	217973	515683
335104	335897	496544
12300	12300	13000
		0
7000	7000	7000
-137224	-137224	-861
0	0	0
670771	670771	728030
11000	11000	11000
60650	60650	83785
		9847
		12500
2000	2000	2026
1650	1650	1671
16600	16600	16816
40400	40400	40925
514946	514946	548096
505008	505008	537568
8938	8938	9515
		0
		0
1000	1000	1013
		0
9300	9300	9300
3000	3000	3000
4300	4300	4300
2000	2000	2000
69900	69900	70809
43400	43400	43964
11000	11000	11143
15500	15500	15702
4975	4975	5040
		0
		0
3081	3081	3121
		0

1894	1894	1919
247867	247867	236867
3.16	3.16	3.17
7833	7833	7509
14000	14000	14000
714	748	816
300000	314000	310000
440	449	590
320000	320000	320000
4.04	4.04	4.38
0.71	0.71	1.64

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba 188706554, Verkių g. 25C-1, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL AB „SUSKYSTINTOS DUJOS“ CENTRALIZUOTAI TIEKIAMŲ SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ KAINŲ PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-10-30 Nr. O5E-923
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Rimas Valungevičius, Vedėjas, Dujų skyrius
Sertifikatas išduotas	RIMAS VALUNGEVIČIUS, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-10-30 11:59:40 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-10-30 11:59:57 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-07-26 10:47:30 – 2022-07-25 10:47:30
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba į.k. 188706554 LT", sertifikatas galioja nuo 2020-05-22 11:50:44 iki 2023-05-22 11:50:44
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	2
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.27
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2020-10-30 12:01:56)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2020-10-30 12:01:56 Dokumentų valdymo sistema Avilys